

Mottagare
Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia till: ju.L5@regeringskansliet.se

Ett nytt brott och andra åtgärder mot människohandel

Departementens diarienummer: Ju2025/02760

Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF) har beretts möjlighet att lämna remissvar över betänkandet Ett nytt brott och andra åtgärder mot människohandel (SOU 2025:119), som syftar till att anpassa svensk rätt till ändringarna i EU:s direktiv om människohandel (direktiv 2024/1712).

MFoF ställer sig positiv till förslaget att ändra straffbestämmelsen i 4 kap. 1 a § brottsbalken om människohandel, så illegal adoption uttryckligen anges som exploateringssyfte. Eftersom illegal adoption redan har kunnat omfattas av bestämmelsen innebär förslaget främst ett förtydligande. MFoF instämmer i utredningens bedömning att ett uttryckligt angivande kan bidra till en ökad tydlighet och rättssäkerhet i tillämpningen.

MFoF instämmer i utredningens bedömning att ett barnrättsperspektiv ska genomsyra åtgärder mot illegal adoption.

Kap 5.8.4 Fler exploateringssyften bör uttryckligen framgå av lagtexten

Illegal adoption

Utredningen lämnar exempel på omständigheter som kan innebära illegal adoption. MFoF vill i detta sammanhang betona vikten av att sådana omständigheter bedöms i sitt sammanhang och med beaktande av tillämplig lagstiftning i barnets ursprungsland. När flera rättssystem är involverade kan det uppstå tolkningsutrymme och osäkerhet, vilket ställer krav på tydlig vägledning för såväl brottsutredande myndigheter och domstolar som berörda aktörer. MFoF vill även uppmärksamma att de exempel som utredningen lämnar avser situationer och handlingar som sker utanför Sverige. Den gränsöverskridande karaktären i dessa ärenden medför komplexitet och ett behov av rättslig klarhet. MFoF vill vidare uppmärksamma att adoptionshandlingar kan finnas hos myndigheter, organisationer eller andra aktörer i barnets ursprungsland utan att dessa nödvändigtvis ingår i den svenska adoptionsakten. Detta kan innebära utmaningar vid utredningen av misstänkta fall av illegal adoption, till exempel när det

gäller att fastställa om behörigt samtycke har lämnats.

Mot denna bakgrund vill MFoF se tydlig vägledning i förarbeten som klargör hur exploateringssyftet illegal adoption ska förstås och tillämpas vid internationella adoptioner. MFoF vill betona vikten av att tillämpningen inte leder till att adoptioner som genomförts i enlighet med gällande lagar och regler generellt misstänkliggörs.

Kap. 7.4.2 Utbildning (artikel 18b)

Utredningen har bedömt att Sverige uppfyller kraven i artikel 18b i EU-direktivet när det gäller medlemsstaternas skyldighet att främja eller erbjuda regelbunden och specialiserad utbildning för yrkesverksamma som kommer i kontakt med offer för människohandel. MFoF förespråkar att en sådan utbildning även omfattar frågor om illegal adoption. Den internationella komplexitet som kännetecknar dessa ärenden ställer särskilda krav på kunskap om internationella adoptioner, relevanta internationella konventioner och olika rättssystem.

Per Bergling
Generaldirektör

Elin Gullstrand
Föredragande